

Bitaga Dnr 2017-345-1.4

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

FÖRELÄGGANDE

2017-05-09

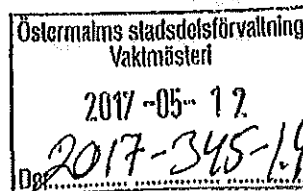
Aktbilaga 8

Mål 27161-16 Avdelning 33

Anges vid kontakt med domstolen

Stockholms stad
Stadshuset
105 35 Stockholm

██████████./, Stockholms stad
angående laglighetsprövning enligt kommunallagen

Det har kommit in nytt material som ni ska yttra er över. Inkomna handlingar bifogas detta brev. Ert yttrande ska vara skriftligt och ges in till domstolen.

Ni har en viss tid på er att yttra er

Yttrandet ska ha kommit in senast den 15 juni 2017. När tiden har gått ut kan domstolen komma att avgöra målet, även om något yttrande inte kommit in.

Domstolen tar gärna emot inlagor via e-post. Handlingar som skickas via e-post behöver inte samtidigt skickas på annat sätt. Kom ihåg att ange målnumret 27161-16.

Mer information

Allmän information finns på domstolens webbplats. Kontakta gärna domstolen per telefon eller e-post om ni har frågor – se kontaktuppgifter nedan.

Anstånd beviljats t.o.m 16 juni 2017.

Jenny Ekström
Telefon 08-561 68002

Bifogas, aktbilaga 1

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted] Stockholm
[Redacted]

2601
FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
2016-12-21
Målnr: 27161-16/B
Aktbll: 1 Avd: 33

1/8
Östermalms stadsdelsnämnd
2017-05-17
2017-345-14

2016-12-21

Till Förvaltningsrätten i Stockholm (FR)

Överklagande av Östermalms stadsdelsnämnds beslut 2016-12-15 § 2

4 bilagor

Beslutet gäller nämndens verksamhetsplan för 2017, dvs årets viktigaste planeringsbeslut.

Som vanligt fastställer Östermalms stadsdelsnämnd (ÖSN) en verksamhetsplan utan att samverka med Landstinget, pensionärsorganisationerna och de funktionshindrades organisationer. (5 kap 6 & 8 §§ SoL, 15 § LSS & 21 § HSL)

<p>Citat sid 5 <u>Ärendets beredning</u> Ärendet har utarbetats i samråd med samtliga enheter och avdelningar inom förvaltningen. Samverkan sker med de fackliga organisationerna i förvaltningsgruppen. Därutöver har samverkan skett med pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor. Nämndens ungdomsråd har också beretts möjligheten att lämna synpunkter. Ärendet har tillställts Stockholms läns landsting för information</p>	<p>Vad beträffar samverkan med pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor utvecklar jag det efter tabellen</p> <p>Både landstinget och kommunen är huvudmän för psykiatri och äldreomsorg enligt psykiatrireformen och ädelreformen. F a vad gäller psykiatrin är det ytterst angeläget att den kommunala</p>
---	--

	<p>rehabiliteringen samordnas med landstingets psykiatriska sjukvård. För varje person som vårdats för psykisk ohälsa på sjukhus ska en vårdplan upprättas. I den ska antecknas vilka insatser som ska utföras av landstingets Norra Psykiatri och Östermalms stadsdelsnämnd (2 kap 7 § SoL.) Det är därför viktigt att Stockholms Norra Psykiatri lagenligt får delta i beredningen av den verksamhetsplan som ska gälla för det kommande året, dvs SAMVERKA. Att Ärendet har tillställts Stockholms läns landsting för information är naturligtvis inte en sådan samverkan som avses i 5 kap 6 & 8 §§ SoL. Syftet med samverkansregeln är att landstinget ska delta i planeringen så att äldreomsorg och psykiatri samordnas till förmån för de båda målgrupperna.</p>
--	--

1. Regeln om samverkan med organisationerna infördes första gången i hälso- och sjukvårdslagen (HSL) 1982. Jag åberopar specialmotiveringen till 8 § HSL i *Prop. 1981/82:97*. Regeringen gjorde tydligt att sjukvården skulle lyssna på de funktionshindrades organisationer för att ta vara på deras erfarenheter. När samverkansregeln infördes i SoL hänvisade Regeringen till nämnda specialmotivering. Jag åberopar författningskommentaren till 21 a § dåvarande SoL i prop 1993/94:218. Denna § överfördes oförändrad till 5 kap 8 § nuvarande SoL.
2. I fullmäktiges instruktion¹ för nämndanknutna funktionshindersråd föreskrivs bl a
  - a. Rådet skall ges tillfälle att framföra synpunkter över ärenden som berör personer med funktionshinder. Rådet skall ges möjlighet att delta under beredningar av ärenden som berör funktionshindrade. Rådet skall ges tillfälle att yttra sig över tjänsteutlåtanden som berör funktionshindrade innan beslut fattas.
  - b. Beredningen av nästa års verksamhetsplan är givetvis en "fråga som berör funktionshindrade". Men rådet har enligt sitt protokoll inte fått delta i beredningen under de gångna månaderna. Enligt rådets protokoll 2016-11-24 har 2017 års verksamhetsplan endast berörts på följande sätt:
    1. § 5 Stadsdelsförvaltningens pågående ärenden : Vid nämndsammanträdet den 15 december kommer nämnden att besluta om verksamhetsplan för 2017. Jan Rönnberg redogör för hur arbetet med verksamhetsplanen 2017 fortskrider. Rådet önskar få särskilda hänvisningar till de delar som rör personer med funktionsnedsättning.

¹ Kommunfullmäktiges beslut den 13 juni 2011

Rådets ledamöter kommer att få ta del av MBL-upplagan när den är klar

- ii. § 5 funktionshindersrådets protokoll: Stadsdelsförvaltningens pågående ärenden Vid nämndsammanträdet den 15 december kommer nämnden att besluta om verksamhetsplan för 2017. Jan Rönberg redogör för hur arbetet med verksamhetsplanen 2017 fortskrider. Rådet önskar få särskilda hänvisningar till de delar som rör personer med funktionsnedsättning. Rådets ledamöter kommer att få ta del av MBL-upplagan när den är klar.
  - iii. Hur ska då rådet kunna påverka nästa års verksamhetsplan när ledamöterna inte får se den förrän den har MBL förhandlats? I det läget lär ingen lyssna på de funktionshindrade före nämndens beslut om verksamhetsplan? Det strider mot 6 kap 7 § KL att inte tillämpa fullmäktiges föreskrifter.
- c. Av instruktionen framgår också att beredningen i funktionshindersrådet inte ersätter lagstadgad samverkan enligt bl a 5 kap 8 § SoL. Således strider beslutet om den fastställda verksamhetsplanen bjärt mot 6 kap 7 § KL Och 5 kap 6 & 8 § SoL

Den omständigheten att nämnden inte tillämpat de av fullmäktige fastställda instruktionerna strider mot 6 kap 7 § KL :

Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av 3 kap. 16 § har lämnats över till någon annan.

B. Kommunal sjukvård: Det rubr beslutet strider också mot 1 - 2 h & 18 ff §§ HSL. Enligt 18 § HSL ska nämnden erbjuda viss hälso- och sjukvård - ej av läkare - men väl av, t ex av leg. arbetsterapeuter; sjuksköterskor; psykologer, fysioterapeuter m fl. Sådan sjukvård får inte erbjudas av landstinget enligt 3 § HSL. Det är därför synnerligen angeläget att nämnden erbjuder den kommunala sjukvården. Av lagmotiven framgår vikten av att integrera den kommunala hälso- och sjukvården i socialtjänsten. Detta har nämnden länge försummat. Nämnden erbjuder dagverksamhet enligt 3 kap 6 § SoL för äldre på bl a Bo Bergmans gata och för funktionshindrade personer

- dels under arbetstid hos olika upphandlade entreprenörer.
- dels på fritid vissa eftermiddagar i vakan på *Startpunkten*.

Det är anmärkningsvärt och lagstridigt att nämnden inte integrerat den kommunala sjukvården på dessa ställen och hos dessa entreprenörer på det sätt som nämnda lagrum i HSL föreskriver.

Inte heller har nämnden planerat sådan sjukvård på dagverksamheter för äldre enligt 3 kap 6 § SoL.

SKL har utvecklat regelverket för kommunal sjukvård i bilagda cirkulär som jag återoppar.

6 kap 7 § KL klargör att verksamheten ska bedrivas i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Det är alltså tydligt att nämnden måste integrera viss hälso- och sjukvård hos de entreprenörer som tillhandahåller dagverksamheter

C. Citat ur verksamhetsplanen, 1.4 Möjligheter till att inrätta bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning finns i huvudsak i samband med nyproduktion. Bostäderna ska ha rätt utformning utifrån målgruppens behov, hålla hög kvalitet och utgå från ett tydligt brukarfokus. Under 2017 invigs en ny servicebostad med sex lägenheter i Norra Djurgårdsstaden.

Men det ringa antalet bostäder som finns för de psykiskt funktionshindrade personerna är det naturligtvis inte tillräckligt att inrätta bostäder enbart i nyproduktionen. Eftersom Östermalm har ett stort bestånd av bostadsrättslägenheter skulle det vara en god investering att köpa bostadsrätter för att hyra ut till funktionshindrade personer. Beslutet strider alltså i denna del mot 5 kap 7 § tredje st SoL.

D. Citat ur verksamhetsplanen p 1.5

Ungdomar med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att delta i fritidsverksamheter på samma villkor som alla andra. Personer med funktionsnedsättning informeras om fritids- och kulturaktiviteter inom staden, bland annat finns "Fritidsnätet" som är en webbtjänst där man kan hitta ett samlat utbud av fritidsaktiviteter för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning i Stockholms län. Ett intensifierat samarbete med de fritidsverksamheter som finns inom stadsdelsområdet planeras för att öka barn och ungdomar med funktionsnedsättning möjligheter till frilid efter skolan

Även detta påstående är fel. Personer med psykiska funktionshinder ska enligt 5 kap 7 § SoL kunna leva som andra. Eftersom det numera saknas lämpliga lokaler för de psykiskt funktionshindrades fritidsaktiviteter och verksamhetsplanen inte redovisar några fritidsaktiviteter för denna grupp, c.a 1000 personer strider beslutet i denna del mot 5 kap 7 § första st.

E. Citat ur verksamhetsplanen p 1.6

Personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en stimulerande fritid med olika aktiviteter både i grupp eller individuellt. Med stöd av kulturpengar kommer brukare inom socialtjänstens verksamheter erbjudas kulturaktiviteter i olika former. Med stöd av kultursekreteraren ska bland annat utförarnheternas verksamheter utvecklas med utbud av kulturaktiviteter samt ett informationsblad om kultur- och fritidsutbudet sammanställas som handläggare kan ha med sig i mötet med den äldre. Det finns aktivitetssansvariga och kulturombud på vård- och omsorgsboendena och träffpunkterna för att anordna kulturaktiviteter för de äldre. På äldreomsorgens träfflokaler kommer föreläsningar, underhållning och dagutflykter att erbjudas och en träffpunkt har inriktning mot kultur i samarbete med stadsbiblioteket där böcker, utställningar och konstvandringar finns att tillgå. Böckerna kommer att bytas ut två

gångar per år och det finns även en möjlighet att använda tjänsten "boken kommer" för de äldre som bor i ordinärt boende och inte kan ta sig till biblioteket. I samarbete med stadsbiblioteket finns böcker från biblioteket att tillgå på vård- och omsorgsboendena.

Detta är tomma ord. Ingen planering av sådan kulturverksamhet har skett i samverkan med de funktionshindrades organisationer. Inte ens funktionshindersrådet har beretts tillfälle att delta i beredningen av dessa viktiga frågor. Alltså. Alla stockhölmare har inte nära till kultur och eget skapande

Således strider beslutet i denna del mot också 5 kap 8 § SoL och 21-§ HSL

F. Under p 1.7 läser jag:

Hälso- och sjukvård Stadens hälso- och sjukvårdsdokumentation ersattes 2015 med ett system uppbyggt utifrån nationellt fackspråk och standardiserade begrepp kring en vårdtagares hälsa. Användarstöd för dokumentation och för de olika stödsystemen inom e-Hälsoområdet fortlöper. Registrering i de nationella kvalitetsregistren Senior Alert och Palliativa registret är ett fortsatt utvecklingsområde för samtliga vård- och omsorgsboenden.

Här har ÖSN glömt att planera för sådan hälso- och sjukvård som ska erbjudas på äldreboenden enligt 18 § HSL så att också 1 - 2h och 18a ff §§ HSL kan tillämpas.

G, I 3.3 läser jag

Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva. Nämnden har en gemensam försörjningsstödsenhet tillsammans med Norrmalms och Kungsholmens stadsdelsnämnder.

Enligt fullmäktiges reglemente för stadsdelsnämnderna (Kommunfullmäktiges beslut den 15 juni 2015) ska en nämnd sköta sina *egna* angelägenheter. Syftet med indelningen i stadsdelar är att utveckla en närdemokrati så att varje stadsdel kan utformas för den lokala enheten. Av 9 § framgår:

Stadsdelsnämnd utövar *inom sitt område* ledningen av socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården samt fullgör *inom sitt område* stadens uppgifter inom socialtjänsten och de uppgifter i övrigt som enligt lag eller annan författning ankommer på socialnämnd, allt med undantag för uppgifter som kommunfullmäktige uppdragit åt annan nämnd.

Nämnden är skyldig att tillämpa denna föreskrift enligt 6 kap 7 § KL. Nämnden kan alltså inte besluta att ha en gemensam enhet för försörjningsstöd för flera stadsdelsnämnder. Således är beslutet i denna del både olagligt och lagstridigt. Denom att arbeta i sådana större enheter motverkar nämnden den närdemokrati som var syftet med stadsdelindelningen.

H. 9. 3.5

Nämndens verksamheter bedrivs inom de givna ekonomiska ramarna och chefer och medarbetare har kännedom och förståelse för de ekonomiska förutsättningarna

Frågan är om de givna ekonomiska ramarna får styra all verksamhet. Nämnden glömmer bort att det finns lagar som styr verksamheten även om det inte finns budgeterade medel. FR har i ett tidigare mål uttalat att en kommunal nämnd måste tillämpa gällande lag även om budget är otillräcklig. Lagen om kommunal redovisning innehåller föreskrifter om hur underskott ska behandlas i bokslutet. Jag åberopar också Kommunstyrelsens bilagda uttalande om nämndens skyldighet att överskrida budget om lag så påfordrar

6. Citat ur verksamhetsplanen p 4.3:

Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering
Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta främjande för mänskliga rättigheter och förebyggande mot diskriminering.

Detta påstående är fel. Nämnden förebygger inte diskriminering av funktionshindrade personer. Ett stort antal psykiskt funktionshindrade personer diskrimineras eftersom de inte får meningsfull sysselsättning p g a sitt funktionshinder. De har rätt till sådan sysselsättning enligt 5 kap 7 § SoL. Som exempel på ÖSNs oförmåga att ge meningsfull sysselsättning för psykiskt funktionshindrade kommunmedlemmar vill jag nämna att endast ett 50-tal personer får vanligtvis 7½ timmes sysselsättning i veckan. Och de som fyller 65 avstängs från sysselsättningen². Vem kan bli frisk av att slita hemma och titta på väggarna 6 dagar i veckan? Jämför detta med t ex Skellefteå kommun som har ungefär lika många inv som Östermalm. Skellefteå driver projektet "Solkraft". Där får c:a 700 funktionshindrade personer meningsfull sysselsättning så mycket de orkar eftersom meningsfull sysselsättning på arbetstid och fritid är den bästa "medicinen" mot psykisk ohälsa enligt experterna professor Johan Cullberg och dr Anders Milton, Vid en sådan jämförelse är det inte orkligt att påstå att de psykiskt funktionshindrade på Östermalm blir diskriminerade. Av 1 kap 2 § regeringsformen framgår

Det allmänna³ ska verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara. Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.

5 kap 7 § socialtjänstlagen (SoL) föreskriver att funktionshindrade personer ska få meningsfull sysselsättning så att de kan leva som andra. Man kan inte leva som andra om man bara får 7½ timmes meningslös sysselsättning; i princip erbjuds ingen meningsfull fritidssysselsättning för de funktionshindrade. I vart fall innehåller denna verksamhetsplan ingen planering av sådan fritidssysselsättning

Det rubr beslutet strider alltså både mot

² Enligt LSS får en person inte tilldelas stöd när hen fyllt 65. Men den som fått stödet beviljat dessförinnan får behålla stödet livet ut. Det finns inget stöd i SoL för att avbryta nödvändig meningsfull sysselsättning efter 65. 5 kap 7 § SoL gäller för alla funktionshindrade oavsett ålder

³ I detta fall representeras "det allmänna" av Östermalms stadsdelsnämnd

- 1 kap 2 § regeringsformen,
- 6 kap 7 § KL,
- 5 kap 7 § SoL
- 1-2h & 18 ff §§ HSL

6 § Socialnämnden bör genom hemtjänst, dagverksamheter eller annan liknande social tjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och att ha kontakt med andra. Nämnden bör även i övrigt tillhandahålla sociala tjänster genom rådgivningsbyråer, socialcentraler och liknande, social jour eller annan därmed jämförlig verksamhet

I propositionen föreslår regeringen ändringar i främst socialtjänstlagen (2001:453) i syfte att stärka stödet och skyddet för barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Barnrättsperspektivet stärks genom att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser. Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Om barnet inte framför sina åsikter, ska hans eller hennes inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt

Verksamhetsplanen innehåller som visats en mängd felaktiga uppgifter

sid 48: Rådet för funktionshinderfrågor, pensionärsrådet och ungdomsrådet har möjlighet till att lämna synpunkter och förslag på remisser som berör det aktuella verksamhetsområdet.

Det låter ju bra. Men läs funktionshindersrådets protokoll. Möjligen informerar socialchefen om tjänsteutlåtanden som redan är fastställda av stadsdelsdirektören. Hur ska man då kunna påverka: Funktionshindersrådet är ett byråkratiskt spel för gallerierna. Någon samverkan sker inte direkt med organisationerna enligt 5 kap 8 § SoL.

Som jag visat strider det rubr beslutet mot angivna lagrum. Det är därför både lagstridigt och olagligt och ska upphävas enligt 10 kap 8 § p 1 & 4. Jag överklagar därför beslutet och hemställer att FR upphäver det.

Det ytterst allvarliga är att beslutet ska ligga till grund för stadens gemensamma verksamhetsplanering. Det vore därför olyckligt för de funktionshindrade om nämnden verkställer sitt beslut om verksamhetsplan. Med de motiv jag anfört vore det egendomligt om FR inte kan presumera att beslutet kommer att upphävas. Det finns därför starka skäl att inhibera nämndens beslut om verksamhetsplan för 2017. Jag yrkar det.

FR brukar åberopa ett gammalt rättsfall som grund för att inte vilja inhibera kommunala beslut. Men Östermalms stadsdelsnämnds diskriminerande inställning till de psykiskt funktionshindrade östermalmsborna måste brytas. Syftet med sociallagstiftningen är bl a att *psykiskt funktionshindrade människor med kommunens stöd ska kunna leva som andra*. Det är därför viktigt att vi får ett nytt vägledande rättsfall som visar att en stadsdelsnämnd måste tillämpa de lagar som stiftats för att funktionshindrade personer inte ska diskrimineras.

[Redacted]